

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **M.J.**,, zast. Mgr. Alešem Zapletalem, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 122, Hranice, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem, Na Poříčním právu 1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.9.2015, č.j. MPSV-UM/5630/15/9S-ZLK, sp.zn. SZ/539/2015/9S-ZLK,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že rozhodnutím sp.zn. SZ/539/2015/9S-ZLK, č.j. MPSV-UM/5630/15/9S-ZLK ze dne 14.7.2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl žalovaný tak, že podle ust. § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil rozhodnutí ÚP ČR krajská pobočka ve Zlíně ze dne 16.4.2015, č.j. 8964/2015/BPH tak, že stanovil žalobkyni povinnost vrátit přeplatek dávky příspěvek na živobytí za období od ledna 2012 do května 2014 v celkové výši 220.323,- Kč do 15.8.2015.

Napadeným rozhodnutím byla žalobkyně zkrácena na svých právech, a proto se cestou žaloby domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. Tvrdí, že napadené rozhodnutí je nezákonné a to pro níže uvedené skutkové a právní důvody.

Žalovaná ve svém rozhodnutí zcela rezignuje na správné zjištění skutkového stavu, když zcela vágně uvádí, že „... je nesporné, že je odvolatelka podle výpisů z katastru nemovitostí evidovaných k datu 29.5.2014 podílovým spoluvlastníkem mnoha nemovitostí různého druhu a výměry (celkem 37 nemovitostí).“ Požadavek na náležité identifikace nemovitosti je pak spojen s požadavkem na objektivní posouzení jednak reálné tržní ceny a jednak lhůty, v níž lze zpeněžení dané nemovitosti dosáhnout. V daném řízení žalovaný jakožto odvolací správní orgán se omezil na potvrzení o spolupráci s realitními kanceláři a telefonáty s makléři. Žalobkyně vytýká žalovanému nesprávné a nedostatečné zjištění zpeněžitelnosti jí vlastněných nemovitostí, kdy je žalobkyně nucena trvat na tom, že sama učinila vše, co bylo v jejích silách, když se prostřednictvím realitních kanceláří snažila nemovitosti inzerovat a zpeněžit a toto své jednání, resp. úsilí doložila správnímu orgánu. Žalobkyně tedy považuje za nesprávný a odporující ust. § 11 odst. 1 a § 14 odst. 1 zák. o pomoci hmotné nouzi závěr o tom, že se žalobkyně dostatečně o zvýšení příjmu nepříčinila. Žalobkyně tedy v plné míře splnila svou povinnost usilovat o zvýšení příjmů rozprodejem majetku. Dále žalovaný zcela opomenul vzít v potaz, resp. se vypořádat s poměrně zásadní skutečností negativně ovlivňující zpeněžitelnost daných nemovitostí, kterou je skutečnost, že tyto nemovitosti se nacházely v podílovém spoluvlastnictví žalobkyně a jejího bratra. Pokud tedy mezi nimi není (nebyla) shoda, co se týče nakládání se společnými nemovitostmi, platí, že spoluvlastnické podíly ve výši jedné poloviny (tzn. nejedná-ti se o spoluvlastnickou většinu umožňující ovládání věci) byla podstatně ztížena, ne-li znemožněn prodej těchto spoluvlastnických podílů. Taktéž považuje žalobkyně za svévolné a odporující ustanovením zákona o pomoci v hmotné nouzi, že nebylo přihlédnuto k žalobkyní doložené skutečnosti, že výnos z prodeje vlastních nemovitostí musela použít, aby tak odvrátila hrozbu vymáhání závazků, které na ni doléhaly, a tedy tyto prostředky nemohla současně použít na úhradu životních potřeb. Uvedený postup je přitom správný (preferenci úhrady závazků oproti preferenci použití prostředků pro vlastní potřebu) a nemůže být podkladem pro závěr soudu o tom, že žalobkyně není osobou nacházející se v hmotné nouzi. Žalovaný sice uvádí, cit: „...*dávky pomoci v hmotné nouzi jsou určeny osobám, které se nacházejí v situaci hmotné nouzi k zajištění jejich základních životních podmínek*“. S touto částí věty lze souhlasit, žalobkyně však trvá na tom, že dávky pomoci v hmotné nouzi užila v souladu s uvedeným určením. Pokud však dále žalovaný ve svém rozhodnutí pokračuje a uvádí, cit: „*Splácení osobních či partnerových fin.závazků se při posuzování stavu hmotné nouze nezohledňují. Není možné se domnívat, že osoba může pobírat sociální dávky ze státního rozpočtu a ze svého dalšího příjmu*“. Uvedené závěry nemají jakoukoliv oporu v ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi a jedná se o libovůli žalovaného.

Navrhovala proto, aby krajský soud vydal rozsudek, kterým rozhodnutí žalovaného ze dne 14.7.2015 zruší jako nezákonné a dále navrhovala, aby soud zavázal žalovaného zaplatit jí vzniklé náklady řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že žalobkyně podala dne 17.2.2011 žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí a tento jí byl od února 2011

přiznán. Tato dávka byla žalobkyni nepřetržitě vyplácena do května 2014. Při podání žádosti byla žalobkyně společně posuzována s druhem, a syny ... a Od listopadu 2012 nebyl již společně posuzovanou osobou druh, od dubna 2013 ani dcera

Při podání žádosti dne 17. 02. 2011 žalobkyně do tiskopisu Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech uvedla, že je vlastníkem 1/2 nemovitosti, přičemž pravdivost údajů uvedených v tomto prohlášení a uvědomění si případných následků z uvedení nepravdivých údajů stvrdila svým podpisem. Dále doložila částečný výpis z katastru nemovitostí o tom, že je 1/2 vlastníkem rodinného domu situovaného na pozemku p.č. Dne 04. 03. 2011 byla žalobkyně poučena dle ust. § 4 odst. 2 písm. a) zákona č. 111/2000 Sb o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPHN“) o tom, že příjemce dávky je povinen písemně nebo ústně do protokolu oznámit změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděl, mimo jiné oznámit jakékoliv změny v majetkových a příjmových poměrech.

Dne 27.5.2014 obdržel Úřad práce České republiky - krajská pobočka ve Zlíně, kontaktní pracoviště (dále jen „úřad práce“) anonymní prohlášení týkající se sociálních a majetkových poměrů žalobkyně, dle něhož je tato vlastníkem několika nemovitostí, které využívá k prodeji.

Úřad práce dopisem ze dne 28.5.2014 požádal Katastrální pracoviště o poskytnutí údajů týkajících vlastnictví stavebních či pozemkových nemovitostí. Dne 3.6.2014 poskytlo Katastrální pracoviště výpisy z katastru nemovitostí evidované k datu 29.5.2014, na kterých bylo zaznamenáno 34 nemovitostí různého druhu a výměry (orná půda, zahrady, ovocný sad, lesní pozemky, ostatní plocha), jejichž vlastníkem je z 1/2 navrhovatelka a z 1/2 její bratr a dále 3 nemovitosti, u nichž je žalobkyně podílovým vlastníkem z 1/15 a 3/8. Dále bylo doloženo 5 kupních smluv z let 2008 - 2013 týkající se prodeje celkem 14 nemovitostí.

Dle výpisů z účtů, které žalobkyně doložila na požádání úřadu práce dne 7.7.2014, obdržela v roce 2012 celkem částku Kč za prodej orné půdy a v roce 2013 částku Kč za prodej rodinného domu se zahradami. Získání finančních prostředků z prodeje vlastněných nemovitostí žalobkyně úřadu práce i přes prokazatelné poučení neoznámila.

Žalobkyně dále dne 7.7.2014 doložila další doklady: doklad o úhradě daně z nemovitostí ve výši ze dne 9.9.2013, přehled doplacených půjček u nebankovních společností v letech 2010 a 2013 a další smlouvy a potvrzení o půjčkách mezi žalobkyní a dalšími fyzickými osobami, splacených dluzích či darech, potvrzení o čerpání z kreditní karty, celkem ve výši přes potvrzení týkající se prodeje pozemků - ze společnosti Prima-reklama s.r.o. ze dne 18.6.2014 a také nájemní smlouvy uzavřené se společností na trvalý travnatý porost na orné půdě a dvě nájemní smlouvy se společností na ornou půdu, usnesení o dědictví ze dne 21.4.2004 a nabídku na zhotovení oken ze dne 19.2.2014.

Na základě zjištěných skutečností, úřad práce dne 20.8.2014 zahájil správní řízení ve věci přeplatku příspěvku na živobytí, přičemž bylo žalobkyni umožněno seznámit se s podklady pro rozhodnutí v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Této možnosti využila žalobkyně dne 22.8.2014, kdy se vyjádřila ústně do protokolu. Úřad práce následně rozhodnutím ze dne 28.8.2014, č. j. 16899/2014/BPH rozhodl z moci úřední o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku dávky příspěvek na živobytí za měsíce 2/2012 až 5/2014 v celkové výši 209.884,- Kč, proti kterému žalobkyně podala včasné a přípustné odvolání. Ministerstvo práce a sociálních věcí svým rozhodnutím ze dne 29.10.2014, č.j. MPSV-UM/9570/14/4S-ZLK napadené rozhodnutí úřadu práce po přezkoumání v souladu s ustanovením § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu zrušilo a věc vrátilo k novému projednání z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti.

Úřad práce dne 16.12.2014 opětovně zahájil správní řízení ve věci přeplatku na dávce příspěvek na živobytí, přičemž žalobkyni poskytl možnost seznámit se a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve lhůtě 5 pracovních dnů. Dne 17.12.2014 se žalobkyně seznámila s podklady shromážděnými v řízení, možnosti se k nim vyjádřit nevyužila. Následně úřad práce rozhodnutím ze dne 23.12.2014, č.j. 25802/2014/BPH v souladu s ustanovením § 21 a § 51 ZPHN a v souladu se zákonem - správní řád, rozhodl z moci úřední o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku dávky příspěvek na živobytí č.j. 3532/2011/BPH za měsíce 2/2012 až 5/2014 v celkové výši 209.884,- Kč za měsíce únor 2012 až květen 2014.

Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně rovněž odvolala a žalovaná jej po přezkoumání v souladu s ustanovením § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu zrušila a vrátila k novému projednání rozhodnutím ze dne 5.3.2015, č.j. MPSV-UM/1849/15/4S-ZLK.

Dalším rozhodnutím ze dne 22.12.2014, č.j. 25789/2014/BPH rozhodl úřad práce z moci úřední o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku dávky příspěvek na živobytí za měsíce 6/2011 až 1/2012 v celkové výši 59.792,- Kč. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně rovněž odvolala a žalovaný jej rozhodnutím ze dne 26.2.2015, č.j. MPSV-UM/1623/15/4S-ZLK v souladu s ustanovením § 90 odst. 4 správního řádu zrušil a řízení zastavil.

V novém řízení úřad práce vydal rozhodnutí ze dne 16.4.2015, č.j. 8964/2015/BPH, kterým rozhodl z moci úřední o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku dávky příspěvek na živobytí č. j. 3532/2011/BPH za měsíce 6/2011 až 5/2014 v celkové výši,-, v souladu s ustanoveními § 21 a § 51 ZPHN. O vzniku a povinnosti vrácení přeplatku bylo úřadem práce rozhodnuto v důsledku neoprávněného pobírání dávky pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí z důvodu nevyužití majetku za účelem zvýšení příjmu vlastním přičiněním a na základě neuvedení pravdivých údajů o sociálních a majetkových poměrech již při podání žádosti.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 6.5.2015 včasné a přípustné odvolání. Úřad práce postoupil podané odvolání spolu s příslušnou spisovou dokumentací žalovanému, který jej obdržel dne 5.6.2015. Rozhodnutím ze dne 14.7.2015, č.j. MPSV-UM/5630/15/9S-ZLK v souladu s ustanovením § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu žalovaný výše uvedené

rozhodnutí změnil tak, že se stanoví povinnost vrátit přeplatek dávky příspěvek na živobytí za období od ledna 2012 do května 2014 v celkové výši do 15.8.2015. O povinnosti vrátit přeplatek dávky příspěvek na živobytí bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 51 ZPHN. Žalovaný po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, souhlasil se stanoviskem úřadu práce, že žalobkyně již při podání žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí v měsíci únoru 2011 neuvedla pravdivé a úplné údaje o rozsahu svého majetku. Podle údajů poskytnutých Katastrálním úřadem Holešov byla žalobkyně ještě i k datu 29.5.2014 podílovým vlastníkem celkem 37 nemovitostí. Při podání žádosti vlastnila také jiné nemovitosti - kromě 1/2 rodinného domu, vlastnila společně se svým bratrem například ornou půdu - tyto nemovitosti prodala v roce 2012 a 2013, přičemž za ně získala celkem částku ve výši, což úřadu práce i přes prokazatelné poučení neoznámila. Žalobkyně tedy musela z okolností předpokládat, že dávka jí nebyla poskytována na základě úplných a pravdivých údajů, čímž došlo ke vzniku přeplatku na dávce příspěvek na živobytí.

Dávka pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí byla žalobkyni přiznána nezákonně, neboť tato vlastnila v době podání žádosti (únor 2011) majetek (přičemž se nejednalo o majetek, jehož využití ke zvýšení příjmu vlastním přičiněním se podle ZPHN nevyžaduje), o němž nebyl správní orgán žalobkyní co do rozsahu pravdivě informován. Vlastnictví majetku je přitom nepochybně skutečností zásadní a zcela rozhodnou při posuzování nároku na dávky pomoci v hmotné nouzi. Jelikož úřad práce při stanovení období, za které lze přeplatek na dávce příspěvek na živobytí žalobkyní v souladu s ustanovením § 51 odst. 7 ZPHN vyčíslit, pochybil, žalovaný napadené rozhodnutí změnil a nově stanovil období vyčíslení přeplatku od ledna 2012 do května 2014.

K jednotlivým žalobním námitkám, uvedeným v žalobě pak žalovaný uvedl. K námitce týkající se nesprávného a nedostatečného zjištění zpeněžitelnosti jí vlastněných nemovitostí žalovaný uvádí, že podle ust. § 15 odst. 2 ZPHN „pro účely tohoto zákona se celkovými majetkovými poměry rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku, vycházející z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmu, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný movitý majetek nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována“.

Žalovaný dále uvádí, že konstatování o počtu nemovitostí se týká stavu, který byl zjištěn k datu 29.5.2014, a to na základě výpisu z katastru nemovitostí poskytnutých úřadu práce Katastrálním pracovištěm Holešov. Z postoupené spisové dokumentace je zcela nesporné, že žalovaná byla však minimálně již při podání žádosti dne 17.2.2011 podílovým vlastníkem také dalších nemovitostí - orné půdy a rodinného domu, které společně s bratrem v roce 2012 a v roce 2013 dokázala prodat (nemovitostí zdělila společně se svým bratrem po své matce v roce 2004).

O skutečném rozsahu svého majetku při podání žádosti žalobkyně správní orgán prokazatelně pravdivě neinformovala, když do tiskopisu Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech uvedla, že je pouze 1/2 vlastníkem rodinného domu. O hodnotě vlastněného majetku, který žalobkyně dokázala prodat, i když jej měla v podílovém vlastnictví společně s bratrem, čímž je, jak uvádí v žalobě negativně ovlivněna možnost zpeněžitelnosti majetku, svědčí zisk z jeho prodeje pro žalobkyni ve výši 482.922,- Kč (ověřeno z výpisů z účtů doložených žalobkyní). Získání finančních prostředků z prodeje vlastněných nemovitostí žalobkyně úřadu práce rovněž prokazatelně neoznámila. Z postoupené spisové dokumentace je naprosto zřejmé, že žalobkyně pravdivě neuvedla příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi skutečný rozsah svého majetku ani nesplnila svou oznamovací povinnost danou ZPHN a musela z okolností předpokládat, že dávka jí nebyla poskytována na základě úplných a pravdivých údajů, proto došlo ke vzniku přeplatku na dávce příspěvek na živobytí. Na základě doložených podkladů a zjištěných skutečností má žalovaný za zcela prokazatelné, že od podání žádosti v únoru 2011 byly majetkové poměry žalobkyně takové, že na žalobkyni nebylo možno nahlížet jako na osobu v hmotné nouzi, v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 ZPHN. Tyto majetkové poměry mohly žalobkyni a společně posuzovaným osobám po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení, zaručit dostatečné zajištění výživy a ostatních základních životních potřeb.

K námitce žalobkyně, že sama učinila vše, co bylo v jejích silách, když se prostřednictvím realitních kanceláří snažila nemovitosti inzerovat a zpeněžit a toto své jednání resp. úsilí doložila správnímu orgánu, žalovaný uvedl, že úřad práce při svém rozhodování snahu žalobkyně o zvýšení příjmu vlastním přičiněním hodnotil a zabýval se jejími připomínkami týkajícími se spolupráce s uváděnými realitními kancelářemi. Úřad práce zjistil, že uváděná spolupráce s realitními kancelářemi se týkala především nabídek na prodej v současné době již prodaného rodinného domu s přilehlými pozemky. Nelze tedy souhlasit s tvrzením žalobkyně, že prokázala dostatečnou snahu zvýšit si příjem prodejem nebo jiným využitím dosud vlastněného majetku, když toto nebylo na základě výše uvedených zjištění potvrzeno. Žalobkyně v průběhu správního řízení ve věci přeplatku příspěvku na živobytí neprokázala, že by vlastněný nemovitý majetek nebyl způsobilý k prodeji a nedoložila žádné důkazní prostředky, které by vyvracely zjištění úřadu práce, a to ani v podaném odvolání. Žalovaný má za to, že při posuzování snahy o zvýšení příjmu vlastním přičiněním - využitím majetku postupovala v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 ZPHN.

K další námitce žalobkyně, když uváděla, že částku získanou z prodeje nemovitostí použila na zaplacení svých dluhů, žalovaný uvedl, že trvá na svém konstatování uvedeném v napadeném rozhodnutí, které není v žalobě uvedeno v celém rozsahu, že dávky pomoci v hmotné nouzi jsou určeny osobám, které se nacházejí v situaci hmotné nouze k zajištění jejich základních životních podmínek. Splácení osobních či partnerových finančních závazků (dluhy, půjčky, úvěry, hypotéky) se při posuzování stavu hmotné nouze nezohledňují. Není možné se domnívat, že osoba může pobírat sociální dávky ze státního rozpočtu a ze svého dalšího příjmu (i když nepravidelného) splácet osobní dluhy. Prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi poskytovaných na základě ZPHN stát pomáhá osobám, které mají nedostatečný příjem k zajištění svých nezbytných osobních potřeb a potřeb spojených s bydlením, přičemž si nejsou schopny zvýšit si příjem vlastním přičiněním (například využitím svého majetku), což se však netýká žalobkyně, která vlastnila a nadále také vlastní nemovitý

majetek, který nepatří mezi majetek, jehož využití ke zvýšení příjmu vlastním přičiněním se podle ZPHN nepožaduje. Žalobkyně jako osoba v hmotné nouzi měla k dispozici finanční prostředky, které získala z prodeje svých nemovitostí, použít přednostně na úhradu svých základních životních potřeb, včetně výživy, nikoliv na úhradu dluhů. *(I když platí obecná právní zásada, že smlouvy se mají dodržovat a potažmo dluhy platit, je nepochybné a jednoznačné, že přednostně každý hradí své základní potřeby a výživu - viz Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 27.11.2013, který mimo jiné také uvádí, že i v exekuci existují instituty, které zamezují tomu, aby dlužník - povinný zůstal úplně bez prostředků).* Podle názoru žalované částka, kterou žalobkyně získala za prodej části svých nemovitostí v roce 2012 a 2013 ve výši byla v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 ZPHN dostačující k tomu, aby po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručila zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb žalobkyně a společně posuzovaných osob a toto zajištění bylo možné po žalobkyni spravedlivě žádat. *Z postoupené spisové dokumentace také vyplývá, že žalobkyně si při pobírání dávky pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí půjčovala finanční prostředky a vytvářela stále nové dluhy, což žalovaný nepovažuje za důvodné.*

Žalovaný na základě výše uvedených skutečností je přesvědčen, že byl zjištěn stav ve věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonů s požadavky uvedenými v právních předpisech a že rozhodl v souladu se zákony a věcně správně, a proto navrhol žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

Pokud jde o napadené rozhodnutí zjišťuje se, že bylo vydáno žalovaným 14.7.2015 pod č.j. MPSV-UM/5630/15/9S-ZLK, sp.zn. SZ/539/2015/9S-ZLK, kdy žalovaný přezkoumával rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky ve Zlíně ze dne 16.4.2015, č.j. 8964/2015/BPH, kterým tento rozhodl o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku dávky příspěvek na živobytí za měsíce 6/2011 až 5/2014 v celkové výši, tak, že podle ust. § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu se výše uvedené rozhodnutí mění tak, že se stanoví povinnost vrátit přeplatek dávky příspěvek na živobytí za období od ledna 2012 do května 2014 v celkové výši do 15.8.2015.

Pokud jde o odůvodnění napadeného rozhodnutí, soud zde uvádí, že žalovaný v tomto rozhodnutí použil stejné argumenty, stejně zjištěné skutkové okolnosti, tak jak uvedl v písemném vyjádření k žalobě, neboť argumenty žalobkyně byly v podstatě totožné, jak v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí správního orgánu, tak v žalobě.

Z připojených správních spisů soud zjistil, že žádost o příspěvek na živobytí žalobkyně podávala 17.2.2011, kdy v té době společně s posuzovanými osobami byla její dcera, její druh a jejich dvě děti

Skutečnosti o tom, do které doby byla žalobkyně s výše uvedenými společně posuzovanými osobami a jak se v průběhu času měnil poměr těchto osob vyplývá z připojených správních spisů a ani žalobkyně v tomto směru ničeho nenamítá.

Dále soud uvádí, že z připojených správních spisů je zcela jednoznačně seznatelné, za které období jaké částky příspěvek na živobytí byly v kterém období, za něž je požadováno její vrácení žalobkyni vyplaceny a žalobkyně tyto částky v žalobě nijak nezpochybňuje.

Soud pak ještě uvádí, že v žádosti o příspěvek na živobytí, jehož součástí je i prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech žalobkyně 16.2.2011 uvedla, že má ve vlastnictví 1/2 nemovitosti, což stvrdila svým vlastnoručním podpisem.

Soud pak uvádí, že ve spise se nachází rozhodnutí o přiznání příspěvku na živobytí žalobkyni, kdy tato rozhodnutí jsou za určitá období, z nichž jednoznačně vyplývá, jaká částka příspěvek na živobytí žalobkyni byla v kterém období přiznána a vyplacena (jak soud již uvedl, tyto částky žalobkyně nezpochybňuje) a žalobkyni byl poprvé přiznán příspěvek na živobytí rozhodnutím ze dne 28.2.2011 od února 2011, tehdy ve výši 5.144,- Kč.

Úřad práce pak zjišťoval jaký má žalobkyně majetek, přičemž bylo zjištěno, že žalobkyně je spoluvlastnicí různých pozemků, většinou z jedné poloviny, přičemž druhou polovinu vlastní její bratr, u dvou dalších pozemků byl její spoluvlastnický podíl podstatně menší.

Dále bylo jednoznačně prokázáno z podkladů založených ve správním spise, že žalobkyně společně se svým bratrem v letech 2012 a 2013 prodala některé nemovitosti, za něž získala částku 482.922,- Kč.

Tuto skutečnost žalobkyně ani nezpochybňovala, když ve spise se nachází doklady, z nichž vyplývá, že shora uvedenou částku žalobkyně obdržela.

Podle § 1 zák. č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, tento zákon upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi. Podle § 2 odst. 1 uvedeného zákona pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu, pokud tento zákon nestanoví jinak.

V § 2 odst. 2 uvedeného zákona je uvedeno, za jakých podmínek se osoba nachází v hmotné nouzi, a to i v případě, že je její příjem posuzován s příjmem společně posuzovaných osob a dále jsou podmínky hmotné nouze upraveny v § 2 odst. 3 – 6.

Podle § 3 odst. 4 uvedeného zákona, orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobou v hmotné nouzi není osoba, jejíž celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění její výživy a ostatních základních osobních potřeb.

Podle § 14 odst. 1 zák. o pomoci v hmotné nouzi zvýšením příjmu prodejem nebo jiným využitím majetku se rozumí prodej nebo jiné využití majetku, který nepatří mezi věci,

jejíž prodej, nebo jejich jiné využití se podle tohoto zákona nevyžaduje, nebo které podle zvláštních právních předpisů nepodléhá výkonu rozhodnutí.

Dle § 14 odst. 2 zák., prodej nebo jiné využití majetku příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi nevyžaduje v případech, kdy je zřejmé, že jeho prodej nebo jeho jiné využití by nebyly úměrné zisku z něj plynoucímu, nebo pokud to nelze po osobě spravedlivě žádat.

Podle § 15 odst. 2 zák. o pomoci v hmotné nouzi, pro účely tohoto zákona se celkovými majetkovými poměry rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku, vycházející z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popř. po určité době pro zvýšení příjmu a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku uvedeného ve větě první je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžné nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká, nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky, nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována.

Podle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a) jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.

Podle § 51 odst. 1 uvedeného zákona, jestliže příjemce dávky přijal dávku, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že tato dávka byla vyplacena neprávem, nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jestliže dávka byla přiznána nebo její výše stanovena na základě nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů, sdělených příjemcem, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.

Podle § 51 odst. 7 zák. o pomoci v hmotné nouzi, povinnost vrátit dávku poskytnutou neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím tří let ode dne, kdy byla dávka vyplacena. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě proti rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek, po dobu řízení o výkonu rozhodnutí a jeho provádění a po dobu, kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky, nebo jiného příjmu.

Posouzení věci krajským soudem

Žaloba není důvodná.

Úkolem krajského soudu bylo tedy posoudit, zda vyčíslený přeplatek na příspěvku na živobytí, který má žalobkyně povinnost vrátit, jí byl vyměřen v souladu se zákonem či nikoliv, tedy zda bylo postupováno ze strany správních orgánů dle zákona č. 111/2006 Sb. a zda v tomto směru byl učiněn správný závěr.

Soud dospěl k závěru z připojených správních spisů že všechny skutečnosti důležité pro rozhodnutí ve věci byly zjištěny tak, že o nich nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu).

Z připojených správních spisů je postaveno najisto, že již v době, kdy žalobkyně podávala žádost o příspěvek na živobytí v únoru 2011. Neuvedla pravdivé skutečnosti o svých majetkových poměrech, neboť do žádosti uvedla, že je vlastnící jedné poloviny, jedné nemovitosti (domu), což pravdivé nebylo. Žalobkyně tedy od počátku své žádosti uvedla úřad práce v omyl a tento nenapravila ani žádným svým pozdějším podáním. Teprve v roce 2014 na základě anonymního oznámení se úřad práce dozvěděl, že žalobkyně je vlastnící většího počtu nemovitostí a z výpisu z katastru nemovitostí, který si úřad vyžádal od Katastrálního úřadu Holešov, zjistil, že tomu tak je a že v uvedené době žalobkyně vlastnila, ve spoluvlastnictví se svým bratrem 34 nemovitostí, každý z jedné poloviny a zbývající nemovitosti pak měla také v podílovém spoluvlastnictví, kde její podíl byl menší než jedna polovina. Tuto skutečnost nepopírala ani žalobkyně a nepopírala ji ani v podané žalobě, takže v tomto směru je mezi účastníky shoda. Žalobkyně pokládá rozhodnutí úřadu práce i žalovaného za nepřezkoumatelné z toho důvodu, že v rozhodnutí žalovaný pouze vágně uvádí, že k 29.5.2014 je žalobkyně podílovým spoluvlastníkem mnoha nemovitostí různého druhu a výměry (celkem 37 nemovitostí). Nebyly tedy dle žalobkyně náležitě identifikovány uvedené nemovitosti, a proto nemohla být ani objektivně posouzena jednak reálná tržní cena nemovitostí a jednak lhůty, v níž dané nemovitosti lze zpeněžit.

S tímto tvrzením žalobkyně soud nesouhlasí. Žalobkyně věděla a ví, o které nemovitosti, které má ve spoluvlastnictví, se jedná a ví to i správní orgány, neboť výpis z katastru nemovitostí je založen ve správním spise (k datu 29.5.2014) a o jaký charakter těchto nemovitostí se jedná, ví jednak samotná žalobkyně, ale tato skutečnost není neznámá ani žalovanému. Soud má tedy za to, že vyjmenovávat všechny nemovitosti, jejichž spoluvlastníkem žalobkyně k datu 29.5.2014 byla, by bylo v rozhodnutí zcela nadbytečné, když žalovaný v rozhodnutí uvádí počet těchto nemovitostí i jejich druh, když nic z toho žalobkyně nezpochybňuje.

Žalobkyně namítá, že žalovaný se řádně nevypořádal s tou skutečností, zda nemovitosti, které jsou ve spoluvlastnictví žalobkyně se dají zpeněžit, zvláště když žalobkyně je pouze spoluvlastnicí uvedených nemovitostí a že ona sama učinila vše pro to, aby bylo možno nemovitosti prodat, když se je snažila prodat prostřednictvím realitních kanceláří. V tomto směru říká, že neporušila ust. § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 111/2006 Sb., ani ustanovení § 12, § 13 a § 14, když dle ust. § 11 odst. 1 při posuzování nároku na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení se zjišťuje s výjimkami uvedenými v odst. 4 a 5, zda mají společně s ní posuzované osoby možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním, přičemž dle odst. 2 tohoto zák. ustanovením, zvýšení příjmů vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu:

- a) řádným uplatněním nároků a pohledávek,
- b) prodejem nebo jiným využitím majetku,
- c) vlastní prací.

Žalobkyně tedy poukazovala na to, že se snažila uvedené nemovitosti prodat ve spolupráci s realitními kanceláři a telefonáty s makléři, přičemž v tomto směru, jak uvádí, založila i doklady do správního spisu.

Soud zde uvádí, že se ztotožňuje se stanoviskem žalovaného, že v tomto směru žalobkyně potřebné úsilí nevyvinula, neboť pokud podávala zprávy o spolupráci s realitními makléři, týkala se jejich sdělení zejména prodeje nemovitostí, které byly uskutečněny již v roce 2012 a 2013, když v tomto období žalobkyně prodávala společně se svým bratrem určité nemovitosti, u níž byla žalobkyně spoluvlastníkem, a bylo zcela jednoznačně prokázáno, že z prodeje části svých nemovitostí v roce 2012 a 2013 získala částku 482.922,- Kč.

Žalobkyně v tomto období roku 2012 a 2013 tedy z prodeje nemovitostí získala značnou částku, jež byla dostačující k tomu, aby po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení z těchto peněz si zajistila výživu a ostatní základní osobní potřeby, jak pro sebe, tak společně posuzovaných osob a tedy toto zajištění bylo možno po ní spravedlivě žádat.

Žalobkyně však získané finanční prostředky, jak sama uvedla, na zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb, jak svých, tak společně posuzovaných osob, nepoužila a z těchto fin.prostředků uhradila půjčky a dluhy, které měla.

Tento postup, tedy postup, který zvolila žalobkyně však není postupem v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi, neboť v době, kdy žalobkyně, jak uvádí, se nacházela v hmotné nouzi, si půjčovala finanční prostředky, a dluhy pak uhradila z peněz získaných z prodeje nemovitostí a zajištění základních životních potřeb mínila zabezpečit z finančních prostředků, které získala od státu v rámci pomoci osobě, která se nachází v hmotné nouzi. Žalobkyně měla finanční prostředky získané z prodeje nemovitostí použít nejprve na živobytí své a osob s ní společně posuzovaných a teprve ze zbytku uhrazovat půjčky a dluhy, přičemž za situace, kdy byla osobou v hmotné nouzi si dle názoru soudu žádné finanční prostředky půjčovat navíc neměla.

Soud tedy nesouhlasí se stanoviskem žalobkyně, že nemovitosti, jichž je spoluvlastníkem, bylo obtížné prodat, neboť v roce 2012 a 2013 se jí to z části podařilo společně s bratrem, když získala poměrně vysokou částku, kterou však v tomto období, jak soud již uvedl, měla použít na živobytí a ne na zaplacení půjček.

Stejně jako v roce 2012 a 2013 měla žalobkyně postupovat i v roce 2014 a pokusit se získat z prodeje nemovitostí další finanční prostředky na svou obživu, nebo část těchto nemovitostí pronajmout, když v roce 2014 byla žalobkyně ještě spoluvlastnicí 37 nemovitostí. Žádné úsilí, natož pak zvýšené úsilí v tomto směru žalobkyně neprokázala.

Soud tedy posoudil žalobu žalobkyně tak, že důvodná není. Žalobkyně jednak neuvedla pravdivě skutečnosti již v době podání žádosti o pomoc v hmotné nouzi. Ani později neuvedla pravdivě skutečnosti o svých majetkových poměrech, neboť o nich se dozvěděl úřad práce až v roce 2014 a pokud jde o léta 2012 a 2013, žalobkyně měla z prodeje nemovitostí dostatek fin.prostředků, aby zajistila základní životní potřeby pro sebe a osoby s ní společně

posuzované a stejný postup, neboť byla vlastníci ještě značné části nemovitostí, měla uplatnit i v roce 2014.

Soud tedy věc posoudil tak, že žaloba žalobkyně důvodná není. Postup správních orgánů byl v souladu se zákonem o hmotné nouzi, a proto žalobu soud jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“).

Pokud jde o náklady řízení rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, žalovanému kromě běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 22.2.2017

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Veronika Smékalová